

GEMEENTE HEEZE-LEENDE GAAT DUURZAAM VOORUIT! *Reis je mee?*

Voorwoord Wethouder

Graag stel ik me aan u voor: Maaike van Breugel-Smolters, sinds mei 2022 wethouder met o.a. Duurzaamheid in mijn portefeuille. Duurzaamheid is een enorm breed onderwerp. Het gaat bijvoorbeeld over hoe we klimaat, energie, water en milieu binnen onze woon-leeftomgeving kunnen vertalen naar isoleren, besparen, wateropvang, opwekken van energie en (her)gebruik van materialen.

Dit zijn slechts enkele van de enorme uitdagingen waarmee we nu aan de slag moeten. Want we hebben het allemaal weer ervaren in de vakantieperiode deze zomer. Niet alleen Nederland, maar heel Europa kampt met mogelijk de ergste droogte in 500 jaar tijd. Ook het rapport van het Intergovernmental Panel on Climate Change dat op 4 april 2022 gepresenteerd werd, wind er geen doekjes om. We moeten wereldwijd aan de slag als we onze aarde leefbaar willen houden. De gemeente Heeze-Leende neemt lokaal ook haar verantwoordelijkheid. Maar we kunnen het niet alleen. We vragen daarom alle inwoners om zijn of haar steentje bij te dragen.

Er gebeurt veel op het gebied van duurzaamheid in gemeente Heeze-Leende. Dit brengen we graag bij u als inwoner onder de aandacht met deze duurzaamheidskrant, boordevol informatie, tips en handvaten over een breed scala aan onderwerpen.

We willen u laten zien dat het niet altijd meteen een grote investering vergt of veel moeite kost om uw steentje bij te dragen. Er is altijd wel iets wat bij u past!

Zelf beleef ik veel plezier aan het 'produceren en besparen' ten opzichte van het vroegere 'alleen consumeren'. Dat gevoel gun ik u ook!

Gemeente Heeze-Leende gaat Duurzaam vooruit!

"De trein raast alsmaar verder van station naar station." ~ Guus Meeuwis

En Heeze-Leende reist ook alsmaar verder. De duurzaamheidstrein is gestart en onderweg naar Parijs. Onderweg stoppen we op verschillende haltes en bouwen we aan een duurzamere wereld. Reis je met ons mee? Want we kunnen het niet alleen! Daar hebben we alle inwoners, bedrijven en verenigingen bij nodig. Het doel? Onszelf, onze kinderen, kleinkinderen en de generaties daarna een toekomst bieden in een groeiende en bloeiende wereld. Daar wil jij toch ook aan bijdragen?

Duurzaam vooruit

Om te kunnen voldoen aan de grote doelen die door de Verenigde Naties in Parijs zijn vastgesteld, moeten we lokaal aan de slag. De opgave is groot, maar we gaan stapje voor stapje op weg. Om je inzicht te geven in de verschillende mogelijkheden, hebben we een duurzame metrokaart gemaakt voor gemeente Heeze-Leende. Verschillende metrolijnen vormen een routekaart met verschillende haltes (stappen) die iedereen individueel kan bezoeken en uitvoeren. Je kunt zelf bepalen op welk moment je in- en uitstapt, welke halte je interessant lijkt om te bezoeken en welke metrolijn(en) je graag wilt volgen.

Metrolijnen: hoofdthema's duurzaamheid

Iedere metrolijn heeft een eigen kleur, die is gelinkt aan een hoofdthema als het gaat om duurzaamheid in Heeze-Leende:

- **Energietransitie:** de overgang van fossiele brandstoffen (gas, steenkolen) naar volledig duurzame energie (wind, zon en water). Dit zijn energiebronnen die niet opraken en dus altijd voorhanden zijn om energie op te wekken.
- **Klimaatadaptatie:** het klimaat verandert en wordt extremer: harde regenbuien, met overstromingen als gevolg. Maar ook hittegolven en uitdroging van de natuur in de warme maanden. De mate waarin wij onze omgeving kunnen aanpassen aan klimaatverandering, noemt men klimaatadaptatie.
- **Biodiversiteit:** gezonde ecosystemen met veel verschillende planten en dieren zorgen ervoor dat we de gevolgen van klimaatverandering beter kunnen opvangen. Het is belangrijk dat we onze ecosystemen beschermen en verbeteren.
- **Circulaire economie:** het gebruik van duurzame en 100% circulaire materialen en deze ook op een duurzame manier produceren, zodat grondstoffen niet langer uitgeput raken.
- **Mobiliteit:** ons verkeer en het transporteren van goederen is verantwoordelijk voor bijna een kwart van de CO₂-uitstoot in Nederland. We zetten in op duurzamere alternatieven, zoals de fiets, trein en elektrische vervoersmiddelen.

Wil je meer weten over deze thema's? Kijk dan op www.heeze-leende.nl/duurzaamvooruit

Laat je inspireren!

De gemeente Heeze-Leende helpt je graag op weg. In deze krant lees je meer over wat de gemeente Heeze-Leende doet op het gebied van duurzaamheid.

Je leest over ons beleid, de grote en kleine projecten én over stappen die je zelf kunt zetten.

Laat je inspireren en ga duurzaam vooruit!

De energietransitie: Treinreis van Parijs naar Heeze-Leende

De energietransitie, wat is dat eigenlijk? Waarom is een energietransitie nodig? Wat gebeurt er binnen de gemeente Heeze-Leende? Heb je ook deze vragen en wil je weten hoe het zit, stap nu in en reis mee!

Climate Conference Glasgow

Klimaatverandering, waardoor komt dat nu?

De zon verwarmt de aarde, en de aarde straalt de warmte weer uit. Broeikasgassen houden de warmtestraling vast. Zonder dit natuurlijke broeikaseffect zou het gemiddeld over de wereld veel kouder zijn dan de huidige wereldgemiddelde temperatuur van ongeveer 15 graden.

De mens is op grote schaal bezig om de samenstelling van de atmosfeer te veranderen, onder andere door de verbranding van fossiele brandstoffen en via ontbossing. Hierdoor komt er veel extra kooldioxide (CO₂) vrij in de atmosfeer. Andere belangrijke broeikasgassen waarvan de hoeveelheid in de atmosfeer toeneemt door toedoen van menselijk handelen zijn methaan (CH₄), lachgas (N₂O) en ozon (O₃). De toename in de atmosfeer van deze gassen versterkt het broeikaseffect en dit leidt tot een warmer klimaat. Waterdamp (H₂O) is een natuurlijk broeikasgas en werkt hierbij als een versterkingsmechanisme. Dit komt omdat warmere lucht meer waterdamp kan bevatten voordat condensatie optreedt. Door de opwarmende at-

mosfeer en de hieraan gerelateerde toename in waterdamp zullen er ook belangrijke veranderingen optreden in de hoeveelheden neerslag, wind en bewolking. Het klimaat verandert en de aarde warmt op.

Station Parijs

De treinreis begint in Parijs. Om de opwarming van de aarde tegen te gaan, tekende Nederland in 2015 samen met 194 andere landen het Klimaatverdrag van Parijs, met als doel de opwarming van de temperatuur op aarde te beperken tot 2 graden Celsius, maar liever nog tot 1,5 graad. Om dit te bereiken moeten alle deelnemende landen in actie komen.

Station Glasgow

In 2021 spraken de landen elkaar in Glasgow. Ze maakten afspraken om de opwarming van de aarde tot 1,5 graden binnen bereik te houden. Op 4 april 2022 berichtte het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) dat het doel van 1,5 graden nog haalbaar is mits er op korte termijn op grote schaal actie wordt ondernomen.

Zoals je weet, woedt er een heftige oorlog tussen Oekraïne en Rusland. De Europese Unie (EU) heeft Rusland sancties opgelegd. Als reactie op de sancties draait Rusland langzaam maar zeker de gaskraan verder dicht. Om de gevolgen van het dichtdraaien van de toevoer van gas door Rusland zoveel te beperken, is het nodig om snel onafhankelijk te worden van het Russisch gas. Onlangs besloot de EU dat de EU-landen op 'vrijwillige' basis 15% moeten besparen op verbruik van aardgas. In eerste instantie is het vrijwillig, maar het kan ook een verplichting worden.

Station Den Haag

Vanuit Glasgow reizen we verder naar Den Haag. Om het klimaatverdrag van Parijs om te zetten in acties voor Nederland, is het Klimaatakkoord opgesteld. Het doel van het Klimaatakkoord is om:

- 49% CO₂ reductie t.o.v. 1990 in 2030 te behalen
- 95% CO₂ reductie t.o.v. 1990 in 2050 te behalen

 Om deze doelstelling te halen is een reductie van de CO₂ uitstoot van 48,7 megaton CO₂ nodig.

Er staan meer dan 600 afspraken in het Klimaatakkoord om te komen tot minder uitstoot van broeikasgassen zoals CO₂. De huidige regering heeft in het regeerakkoord de doelstelling opgenomen om in 2030 55% CO₂ reductie te behalen.

Een aantal belangrijke afspraken zijn:

- In 2050 7 miljoen woningen en 1 miljoen gebouwen afgekoppeld van het aardgas.
- In 2030 eerste stap: verduurzaming van de eerste 1,5 miljoen bestaande woningen.
- Windenergie op zee groeit naar tenminste 49 miljard kilowattuur (49 TWH) per jaar in 2030. Om een beeld te vormen: een gemiddeld huishouden verbruikt ongeveer 2.500 kilowattuur per jaar. 49 miljard kilowattuur komt dus overeen met het verbruik van 1.960.000 huishoudens per jaar.
- Ook hernieuwbare energie op land (wind en zon) groeit fors naar 35 miljard kilowattuur (35 TWH) per jaar (verbruik van 1.400.000 huishoudens per jaar).

Meer informatie vindt je op www.klimaatakkoord.nl.

Station Eindhoven

Stap je weer in? De treinreis gaat verder naar station Eindhoven. Dertig energieregio's maken plannen om aan de afspraken uit het Klimaatakkoord te voldoen. Zo'n plan heet een Regionale Energiestrategie (RES). In deze plannen staat hoe de RES regio's meer duurzame energie en minder aardgas gaan gebruiken. Dat is de energietransitie. Een van de RES regio's is de Metropool Regio Eindhoven. De regio (bestaande uit 21 gemeenten, twee waterschappen en de Provincie Noord-Brabant) heeft een de regionale energiestrategie 1.0 (RES 1.0) opgesteld. Daarin staat onder meer waar ruimte is voor zonnepanelenvelden en windmolens om meer duurzame energie op te wekken.

Meer informatie vind je op www.energieregionre.nl.

Station Heeze-Leende

Je bent aangekomen op station Heeze. Het eindstation van deze treinreis. Tijdens de treinreis zijn allemaal afspraken voorbij gekomen. Het belangrijkste is dat de afspraken worden uitgevoerd.

Jij bent als inwoner heel belangrijk bij het behalen van de afspraken. Help je mee? De gemeente Heeze-Leende ondersteunt en faciliteert door:

- De Duurzaamheidscampagne Heeze-Leende Duurzaam vooruit: Inspireren en kennisdelen op een leuke manier op gebied van o.a. energie besparen!
- Samen met jou via de Klimaatraadpleging en met onze belangenverenigingen via de Omgevingstafel Landschap en Energie de energietransitie te laten landen binnen gemeente Heeze-Leende. Hierbij houden we rekening met het landschap waar wij trots op zijn.
- Vast te leggen in gemeentelijk beleid dat niet alleen de lasten van de energietransitie maar ook de lusten terecht komen bij onze inwoners en bedrijven: de coöperatieve aanpak!
- Samen met inwoners en bedrijven op basis van de transitievisie warmte alle gebouwen in de gemeente Heeze-Leende voor 2050 aardgasvrij te maken met als uitgangspunt dat het voor iedereen betaalbaar moet blijven.
- Subsidies binnen te halen en te kijken naar mogelijkheden om lokaal subsidieregelingen of financieringsregelingen open te stellen.
- Zelf geven we het goede voorbeeld. Wist je bijvoorbeeld dat we druk aan het werk zijn om de gemeentelijke gebouwen te verduurzamen, en dat de openbare verlichting is verduurzaamd?

**Schonere energie en
minder energieverbruik:**

Hoe bereiken we dat in Heeze-Leende? Adviseer de gemeente met de Klimaatraadpleging!

Als gemeente Heeze-Leende staan we voor grote uitdagingen in de strijd tegen klimaatverandering. De keuzes die we nu maken, hebben grote invloed op hoe onze gemeente onafhankelijk kan worden in haar energiebehoefte.

**“ALS JIJ HET ZOU MOGEN
ZEGGEN, WELKE
MAATREGELEN MOET DE
GEMEENTE DAN KIEZEN?”**

Adviseer gemeente Heeze-Leende

We willen er in ieder geval voor zorgen dat 100% van de gebruikte energie op een schone manier binnen de gemeente wordt geproduceerd. Maar wat vinden onze inwoners van deze plannen? In de Klimaatraadpleging kan je hierover een advies geven. Als jij het zou mogen zeggen, welke maatregelen moet de gemeente dan kiezen?

Jouw advies telt mee!

De klimaatraadpleging wordt uitgevoerd door Populytics, een startup van de TU Delft. Als het onderzoek klaar is, worden de resultaten gebundeld in een onderzoeksrapport. De gemeente gebruikt de adviezen van inwoners uit dit rapport om haar duurzaamheidsbeleid en de uitvoering ervan te verbeteren.

Geef vanaf 1 oktober je advies aan de gemeente Heeze-Leende

Wil je een advies geven aan de gemeente? Dit kan in de periode van 1 oktober t/m 21 oktober.

Scan de QR-code of gebruik onderstaande link om deel te nemen aan de Klimaatraadpleging:

<https://energietransitie-heezeleende.raadpleging.net/>

Zonnedakje

Zonnedakje checkt jouw dak!

Benieuwd of het dak van jouw huis geschikt is voor zonnepanelen? Vul je postcode in op www.zonnedakje.nl/ zoek-dak en check je dak. Zonnedakje laat zien of je dak geschikt is voor zonnepanelen. Ook kun je zien op welke daken al zonnepanelen liggen. Het systeem houdt rekening met schaduw van bijvoorbeeld grote bo-

men. De gemeente Heeze-Leende gebruikt Zonnedakje om te zien hoeveel zonnepanelen er in de gemeente zijn.

Tip: Je kunt ook samen met de energiecoach van Opgewekt Heeze-Leende Zonnedakje bekijken en vervolgcacties bespreken.

Opgewekt Heeze-Leende streeft naar een energieneutrale gemeente in 2030

Enkele enthousiaste inwoners startten ruim vijf jaar geleden in samenwerking met de gemeente energiecoöperatie Opgewekt Heeze-Leende. Wij willen onze gemeente verduurzamen en daarbij zelf bepalen waar onze energie vandaan komt. Financiële resultaten van grootschalige opwek moeten terugvloeien naar de participerende burger zodat we minder afhankelijk zijn van een commerciële leverancier. Wij streven ernaar om in 2030 alle energie die binnen onze gemeente verbruikt wordt (elektriciteit, verwarming, etc.) duurzaam op te wekken binnen de eigen gemeente.

Nu denk je misschien: hoe kan ik hieraan bijdragen? Hoe maak ik mijn huis aardgasvrij? Waar begin ik? Hoeveel kost het? Krijg ik voldoende inzicht in de kosten, subsidies en wat het me oplevert?

Besparen kan bij iedereen. Je resterende energieverbruik duurzamer maken kan bijvoorbeeld door duurzaam inkopen of door je energie zelf op te wekken.

Vraag nu een gratis adviesgesprek aan!

Wij kunnen je helpen met het besparen én met het verduurzamen van energie. Maatregelen die goed zijn voor het milieu en voor de portemonnee. Onze energiecoaches doen hun best om een optimale oplossing te vinden voor jouw situatie. Velen wisten ons al te

vinden voor een laagdrempelig advies of advies op maat. De kosten van het advies worden betaald door de gemeente Heeze-Leende.

Kijk voor meer informatie op onze website www.opgewektheezeleende.nl en vraag direct een adviesgesprek aan.

Opgewekt Heeze-Leende zoekt enthousiaste energiecoaches

Lijkt het je leuk om bewoners te helpen met energiebesparing? En heb je hart voor een duurzame wereld? Meld je dan nu aan als energiecoach!

Als energiecoach bezoek je de inwoners van de gemeente Heeze-Leende. Je beoordeelt de persoonlijke 'energiesituatie'. Vervolgens adviseer je over de mogelijke maatregelen om energie te besparen. Dat advies kan gaan om maatregelen binnen de bestaande situatie, zoals het isoleren van de woning of het vervangen van apparatuur en verlichting. Maar het kan ook gaan over het nemen van grotere stappen, zoals de mogelijkheden om zelf energie op te wekken, of om de overstap te maken van aardgas naar een andere oplossing.

Wat vragen wij van jou?
Enthousiasme en motivatie om mee te werken aan de energietransitie. Daarnaast is

het belangrijk dat je beschikt over goede communicatieve eigenschappen, omdat we als energiecoöperatie goed willen luisteren naar de wensen van bewoners. Voor de benodigde kennis bieden wij een opleiding aan.

Wat bieden wij?

Een enthousiaste groep vrijwilligers die samen vol passie werken aan de energietransitie. Omdat het geven van advies tijd en inzet vraagt, zetten wij daar een vrijwilligersvergoeding tegenover. Ga je aan de slag als energiecoach? Dan ga je de eerste gesprekken samen met een ervaren energiecoach op pad.

Ben jij onze nieuwe energiecoach?

Heb je interesse? Meld je dan aan via info@opgewektheezeleende.nl. Voorzie je reactie van een korte motivatie waarin je vertelt wie je bent en waarom je graag als energiecoach aan de slag gaat!

MELD JE AAN ALS ENERGIECOACH!

Bezoek het Energiebespaarhuis

Bezoek in oktober het Energiebespaarhuis. Je kunt gewoon een kijkje komen nemen, of ga in gesprek met één van de energiecoaches van energiecoöperatie Opgewekt Heeze-Leende. Het Energiebespaarhuis laat zien dat verduurzaming helemaal niet zo moeilijk is en dat besparen ook leuk kan zijn.

De energiecoaches geven inwoners tips over kleine en grote energiebesparende maatregelen. En ze staan klaar om vragen te beantwoorden over het verduurzamen van je woning. Maar ook voor inwoners die nog in de oriënterende fase zitten is een bezoek aan het be-

spaarhuis interessant. Doe jij mee?

Het Energiebespaarhuis vind je op:

- Zondag 2 oktober van 12.00u – 16.00u op het gemeentehuisplein in Heeze
- Zondag 16 oktober van 12.00u – 16.00u op het plein bij de Os in Sterksel

Bent u eigenaar van een monumentaal pand?

Als u eigenaar bent van een monumentaal pand in de gemeente Heeze-Leende is besparen op de energiekosten heel goed mogelijk. Energiebesparende maatregelen in een monumentaal pand vragen wel om maatwerk. Het is bewezen dat uw wooncomfort kan worden verhoogd met behoud van de monumentale elementen. U kunt een duurzaamheidsadvies speciaal voor dit bijzondere bouwwerk laten uitvoeren door een duurzame monumenten (DuMo) adviseur. Via het Restauratiefonds kunt u een deel van de kosten van zo'n advies vergoed krijgen.

Meer informatie over het advies en het verduurzamen van monumenten vindt u bij het Restauratiefonds. Kijk voor meer informatie op <https://www.restauratiefonds.nl/particulier/kennis-diensten/duurzaamheidsadvies-monumenten>.

De 'Indiëgangers' in Heeze gaan samen van het aardgas af

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat Nederland vóór 2050 'van het gas af gaat'. Dat betekent onder andere dat we onze woningen aardgasvrij moeten verwarmen. Uit de Transitievisie Warmte blijkt dat er in de gemeente Heeze-Leende nauwelijks alternatieve warmtebronnen zijn. Dit betekent dat alle woningen individueel aangepast moeten worden, en inwoners het uiteindelijk zelf moeten doen. Daarom is het belangrijk dat inwoners met elkaar en met de gemeente aan de slag gaan. Alleen dan kan dit duurzame project een succes worden.

Inwoners kunnen hierin zelf een actieve rol pakken, bijvoorbeeld door samen te werken in een inwonersinitiatief. Een mooi voorbeeld hiervan is het inwonersinitiatief in de Indiëganger in Heeze. We spraken met de 'Indiëgangers' over hun aanpak.

Hoe is het initiatief in de buurt ontstaan om samen te onderzoeken hoe jullie woningen van het aardgas af zouden kunnen?

De woningen zijn gebouwd in 2007 en 2009 en zijn goed geïsoleerd. Maar inmiddels zijn de technische installaties ongeveer aan het eind van hun levensduur. Tijd om aan vervanging te denken en het liefst zonder gebruik van aardgas. Een corona-proof buurtfeest was een goed moment om de stemming te peilen. Was er voldoende belangstelling om gezamenlijk dingen uit te zoeken? Die bleek er te zijn en drie bewoners waren bereid die kar te trekken. Ons doel is uitzoeken wat de technische mogelijkheden zijn, tegen welke kosten/baten dit gerealiseerd kan wor-

den en of er draagvlak is voor bijvoorbeeld gezamenlijk inkopen met de buurt.

Op welke manier werk je samen met de gemeente om deze transitie te realiseren? Op welke manier heeft de gemeente hierin gefaciliteerd?

Een onlinebijeenkomst van de gemeente Heeze-Leende leverde een aanknopingspunt om verder te gaan. De WarmteTransitieMakers, het technisch adviesbureau dat door de gemeente is ingehuurd om de transitie naar aardgasvrij wonen te begeleiden was geïnteresseerd. De 'gebouwtool' die zij aan het ontwikkelen zijn, blijkt een bruikbaar instrument om een indicatief antwoord te krijgen op de vragen van de 'Indiëgangers'.

Het technische aspect: wat is de status op dit moment, welke methoden zijn onderzocht en zijn deze realiseerbaar?

In de Indiëganger willen we snel aan de slag met het verduurzamen van

onze woningen. We zoeken nu een 'meedenkend' installatiebedrijf dat de indicaties uit de gebouwtool concreet kan maken. Worden het collectief aan te schaffen lucht-water warmtepompen of is een duurzamere 'bodem'-oplossing haalbaar? Mag er dan geboord worden in gemeentegrond? We hopen hier snel een antwoord op te hebben.

Welke adviezen zou je meegeven aan andere inwoners die een inwonersinitiatief willen opstarten?

In de basis zal de situatie op veel plaatsen in onze gemeente vergelijkbaar zijn met de Indiëganger. De individuele belangen van iedere inwoner en de benodigde aanpassingen in de woning verschillen en dat maakt het samen optrekken met je buurtgenoten een uitdaging. Succesvol samen optrekken vraagt een overstijgend belang dat individuele burgers in beweging kan brengen. Wij zien hierin dan ook zeker een rol weggelegd voor gemeente Heeze-Leende.

Vraag uw Stimuleringslening Duurzaam Thuis aan

Investeren in je eigen woning, het vergroten van je wooncomfort én mogelijk direct geld besparen op je energierekening? Dit kan door je huis levensloopbestendig en energiezuinig te maken met behulp van de Stimuleringslening Duurzaam Thuis.

In je eigen woning blijven wonen, ook als je ouder wordt? Door je woning levensloopbestendig te maken, hoef je je hier geen zorgen over te maken.

Zorg dat deuren, gordijnen en lichten op afstand te bedienen zijn, haal drempels weg en verplaats de slaapkamer en badkamer naar de begane grond. Je vergroot je wooncomfort en je woning is klaar voor de toekomst.

Verbruikt je woning teveel energie? Met een paar aanpassingen kun je hier iets aan doen. Je kunt je dak, muren of vloeren isoleren, HR++ glas, een warmtepomp, zonnepanelen of een groen dak laten plaatsen. Je bespaart op je energierekening en draagt bij aan een beter milieu.

Ben je benieuwd naar de mogelijkheden? Kijk voor meer informatie op www.heeze-leende.nl/stimuleringslening

**Stimuleringslening
Duurzaam Thuis**

Blijf met de Slim Wonen App op de hoogte van de ontwikkelingen in de energiemarkt

De energiemarkt staat op zijn kop. Veel huishoudens betalen veel meer voor energie dan vorig jaar. Misschien jij ook. Het is daarom ontzettend belangrijk om de energiemarkt in de gaten te houden.

Je kunt je nu gratis inschrijven voor het EnergieBericht van de SlimWonen App. Dan ontvang je elke maand een update over de ontwikkelingen, waardoor je beter inzicht krijgt en zelf kunt bepalen wat de beste keuzes zijn als het gaat om je energiecontract. Schrijf je in via www.slimwonenapp.nl/ energiebericht.

Wil je zien hoeveel energie je verbruikt per dag, maar gebruik je nog niet de SlimWonen App? Vraag dan nu een persoonlijke activatiecode aan voor de SlimWonen App via www.slimwonenapp.nl/aanvragen.

De App wordt aangeboden door gemeente Heeze-Leende.

Besparen op je energierekening?

Isoleer je woning!

Isoleren is de eerste en belangrijkste stap naar een energiezuinige en duurzame woning. Een goed geïsoleerd huis heeft veel voordelen: je energierekening wordt lager, je stoot minder CO₂ uit en je vermindert kou en tocht in je woning. Kortom: goed voor je portemonnee, het klimaat én je wooncomfort.

Isoleer de spouwmuur

Eén van de snelste, makkelijkste en goedkoopste manieren om je huis te isoleren is de spouwmuur, de ruimte tussen de binnen- en buitenmuur, aan te pakken. Als die tussenruimte niet gevuld is met isolatiemateriaal, stroomt er continu lucht doorheen wat zorgt voor kou en tocht. Voor een hoekwoning bespaar je hiermee gemiddeld zo'n 800 m³ gas per jaar.

Isoleer het dak

Ook met dakisolatie bespaar je veel energie en dus geld. Voor een hoekwoning is dat gemiddeld zo'n 800 m³ gas per jaar. Zelfs als je dak nu matige isolatie heeft, is een verbetering naar goede isolatie de moeite waard. De besparing is dan wel iets lager.

Isoleer de vloer

Een goed geïsoleerde vloer kan zo een

paar graden warmer aanvoelen en maakt je woning minder vochtig. In een gemiddelde hoekwoning bespaar je zo'n 260 m³ gas per jaar met isolatie tegen de onderkant van de vloer.

Subsidies en leningen

De eenmalige investering die je doet om je huis te isoleren, betaalt zich dus dubbel en dwars terug via je energierekening. Niet één keer, maar ieder jaar. Als je je huis gaat isoleren, zijn er subsidies van de Rijksoverheid beschikbaar om je te helpen met de kosten. Als je één isolatiemaatregel neemt, kun je tot 15% van de kosten terugkrijgen als subsidie. Als je 2 of meer isolatiemaatregelen neemt (of één isolatiemaatregel plus een warmtepomp, zonneboiler of aansluiting op een warmtenet), kun je tot 30% van de kosten terugkrijgen als subsidie. En mocht het

nodig zijn, dan kun je met de Stimuleringslening Duurzaam Thuis als inwoner van gemeente Heeze-Leende tegen gunstige voorwaarden geld lenen voor het verduurzamen van je woning.

Wil je meer weten?

Lees meer over de ISDE subsidie op www.rvo.nl/subsidies-financiering/isde. Meer informatie over de Stimuleringslening Duurzaam Thuis vind je op www.heeze-leende.nl/stimuleringslening.

Wil je aan de slag met isoleren maar weet je niet goed waar te beginnen? Inwoners van de gemeente Heeze-Leende kunnen een gratis energieadvies krijgen van energiecoöperatie Opgewekt Heeze-Leende. Vraag een adviesgesprek aan via www.opgewektheezeleende.nl/contactformulier.

Coöperatief, dat is samen doen!

Ze schieten als paddenstoelen uit de grond: de windmolens en zonneparken in het Nederlandse landschap. Vaak wordt er gesproken om zulke projecten coöperatief te organiseren, dat wil zeggen 'door en voor' inwoners. Het uitgangspunt van de gemeente Heeze-Leende is dat een mogelijk windmolen- of zonnepark minimaal voor 75%, maar liever voor 100% in 'handen' is van de eigen inwoners.

Maar wat heb je hier als inwoner nu aan? Een lokaal windmolen- of zonnepark kan diverse voordelen bieden. Een windmolenpark genereert diverse opbrengsten, waaronder het opwekken van groene stroom. Lokale huishoudens en bedrijven kunnen voorzien worden van groene stroom en leveren hierbij een directe bijdrage aan het verduurzamen van de omgeving. Door de coöperatieve aanpak is de kans het grootst dat de opbrengsten terugvloeien naar de lokale gemeenschap én bovendien kunnen inwoners mede bepalen waar die opbrengsten naartoe gaan.

Coöperatieve aanpak in Leende en Leenderstrijp

Op 18 mei jl. heeft Dorpsraad Leende in dorps huis De Schammert een bijeenkomst over de energietransitie georganiseerd. Hier sprak Andres Bauer van Energiecoöperatie Zuidenwind over de coöperatieve aanpak. Hij vertelde een inspirerend verhaal over inspraak en wat je als burger kunt doen om de energie-

transitie voor de inwoners van Heeze-Leende aantrekkelijk te maken.

Na afloop van deze voorlichtingsavond hebben een aantal inwoners van Leende het initiatief genomen, om onder begeleiding van deskundigen met een kleine groep Leendenaren in gesprek te gaan over de energietransitie in Leende en Leenderstrijp. Hoe staan de Leendenaren tegenover de ontwikkeling van een coöperatief windmolenpark? Als de eerste peilingen positief zijn, volgt er een tweede informatieavond voor alle inwoners van Leende en Leenderstrijp. De uitkomsten hiervan zullen worden gedeeld met de gemeenteraad, want zij bepaalt uiteindelijk hoe de energietransitie in onze gemeente eruit komt te zien.

Wil je meer weten?

Ben je nieuwsgierig geworden? Voor meer informatie over het initiatief in Leende kun je contact opnemen met de heer G. te Boekhorst, via gerard.teboekhorst@he-technologie.nl.

Duurzaam wonen van dichtbij ervaren

De Nationale Duurzame Huizen Route biedt al tien jaar inspiratie voor iedereen die zijn huis wilt verduurzamen. Meer dan 1.750 huiseigenaren delen online en offline hun ervaringen, waaronder ook huiseigenaren in onze gemeente. Bekijk voorbeelden, lees ervaringen en stel online vragen aan huiseigenaren.

Op 29 oktober en 5 november kun je duurzame huizen bezoeken tijdens de Duurzame Huizen Route 2022. Gemeente Heeze-Leende ondersteunt dit initiatief en moedigt inwoners aan om hun woning ook aan te melden als voorbeeld.

Kijk voor meer informatie op www.duurzamehuizenroute.nl.

Nationale Duurzame Huizen Route

Het goede van een groene tuin

Niet alleen voor mensen, maar ook voor dieren betekent een groene tuin een gezonder leven. Veel bijen-, vlinder- en libellensoorten worden momenteel bedreigd met uitsterven. Een beetje groen in elke tuin is al genoeg om ze te redden. In een stenen tuin vind je namelijk weinig tot geen leven, zeker niet onder de tegels. Terwijl in een groene tuin zeker de helft van de aanwezige soorten onder het maaiveld leeft. De bodem is de basis van elke levende tuin. Bacteriën, schimmels, insecten en regenwormen in de grond zorgen dat de voedingsstoffen binnen het bereik van de planten komen. Ze zijn essentieel voor gezonde en vitale planten en bloemen.

Voordelen van groen

- Groen neemt water op en daarmee wordt tijdens extreme regenval het riool minder belast.
- Groen verbetert de luchtkwaliteit en verlaagt de concentratie fijnstof.
- Groen geeft schaduw en verkoeling in de steeds warmere zomers.
- Groen vergroot het leefgebied van vogels, insecten en andere dieren.
- Groen zorgt voor minder geluidsoverlast uit je omgeving.
- Groen vermindert stress en is goed voor gezondheid en welzijn.
- Groen verhoogt de waarde van huizen.

Tips om zelf aan de slag te gaan

Kijk eens goed rond in je eigen tuin. Zijn al die stenen en tegels wel echt nodig? Met minder tegels kan het water makkelijker weg en ziet de tuin er veel mooier uit. Alle kleine beetjes helpen al! Met de volgende tips helpen wij je op weg naar een eenvoudig te onderhouden groene en bloeiende tuin.

Tegels eruit!

Probeer in de tuin zoveel mogelijk tegels te vervangen door groen. Maak bijvoorbeeld een geveltuintje voor het huis of een border in de achtertuin. De opsluitrand bij de border kun je maken van de weggehaalde tegels, dat scheelt weer geld. Vervang voor het planten altijd wel eerst het bestratingszand

door tuinaarde zodat de plant beter voedingsstoffen kan opnemen.

Vang regenwater op

Met het plaatsen van een regenton kun je zelf in de tuin regenwater opvangen. Zo heb je altijd een voorraad water voor je (tuin)planten als het even niet regent. Bovendien komt het schone regenwater dat je opvangt niet extra in het riool terecht en hoeft dus niet onnodig gezuiverd te worden.

Ga moestuinieren

Al op één vierkante meter kun je moestuinieren. Je eigen eten verbouwen, zodat je weet wat je eet. Er zijn heel veel soorten groenten en kruiden verkrijgbaar. Het is ook leuk om samen met de kinderen een kruidentuintje aan te leggen. In een grotere moestuin kun je kiezen voor fruitbomen of fruitstruiken.

Kies makkelijke planten

Bodembedekkers zijn ideaal voor een groene, onderhoudsvriendelijke tuin. Kies ook voor vaste planten in plaats van eenjarigen. Vaste planten komen namelijk ieder voorjaar weer op waardoor je niet telkens nieuwe planten hoeft te kopen. De bodem droogt minder snel uit, dus je hoeft ook minder water te geven. Bomen zorgen voor verkoeling en geven privacy.

Onderhoud je tuin

Ondanks dat een groene tuin makkelijk is in onderhoud, blijft enig onderhoud nodig. Geef dus water indien nodig en verwijder onkruid zodra het verschijnt. Als je dat in het begin goed bijhoudt, scheelt dat veel werk in de toekomst. Breng een laag compost of bladaarde aan in de herfst. En uitgebloeide bloemen knip je bij voorkeur in het voorjaar pas terug.

Lok dieren naar de tuin

Of je nu een kleine of grote tuin hebt, overal is het mogelijk om meer dieren te lokken. Plaats bijvoorbeeld vogelhuisjes, vleermuis- of vlinderkasten of bijen- en insectenhôtels. In het najaar en in de winter is het goed om op een paar plekken bladafval en afgestorven plantenresten te laten liggen. Dieren halen hier de hele winter voedsel uit of kiezen het als plekje voor hun winterslaap.

Maak je dak groen

Een plat dak op je huis, veranda, garage of schuur maak je groen door er bijvoorbeeld een sedumtapijt op te leggen. Het ziet er niet alleen mooi uit, maar het trekt ook dieren aan, zorgt voor verkoeling en isolatie en kan regenwater beter vasthouden wanneer het hard regent.

Krijg je al zin om aan de slag te gaan?

Kijk dan voor meer informatie en tips op www.steenbreek.nl/tuintips.

Herstel paddenpoel nabij tankstation A67

Onder andere voor het gebied De Groote Heide is door Brabant Water en Brabants Landschap het plan 'De Groote Heide, Gijzenrooij en Valkenhorst, leefgebied en robuuste stapstaan voor prioritaire soorten in Zuidoost-Brabant' opgesteld.

Hierin staan plannen omschreven om de biodiversiteit te verbeteren door bijvoorbeeld bestaande poelen op te knappen, oude poelen te herstellen en nieuwe aan te leggen. Een paddenpoel is een geschikte leefomgeving voor kikkers, padden, salamanders maar ook voor sommige andere dieren zoals libellen.

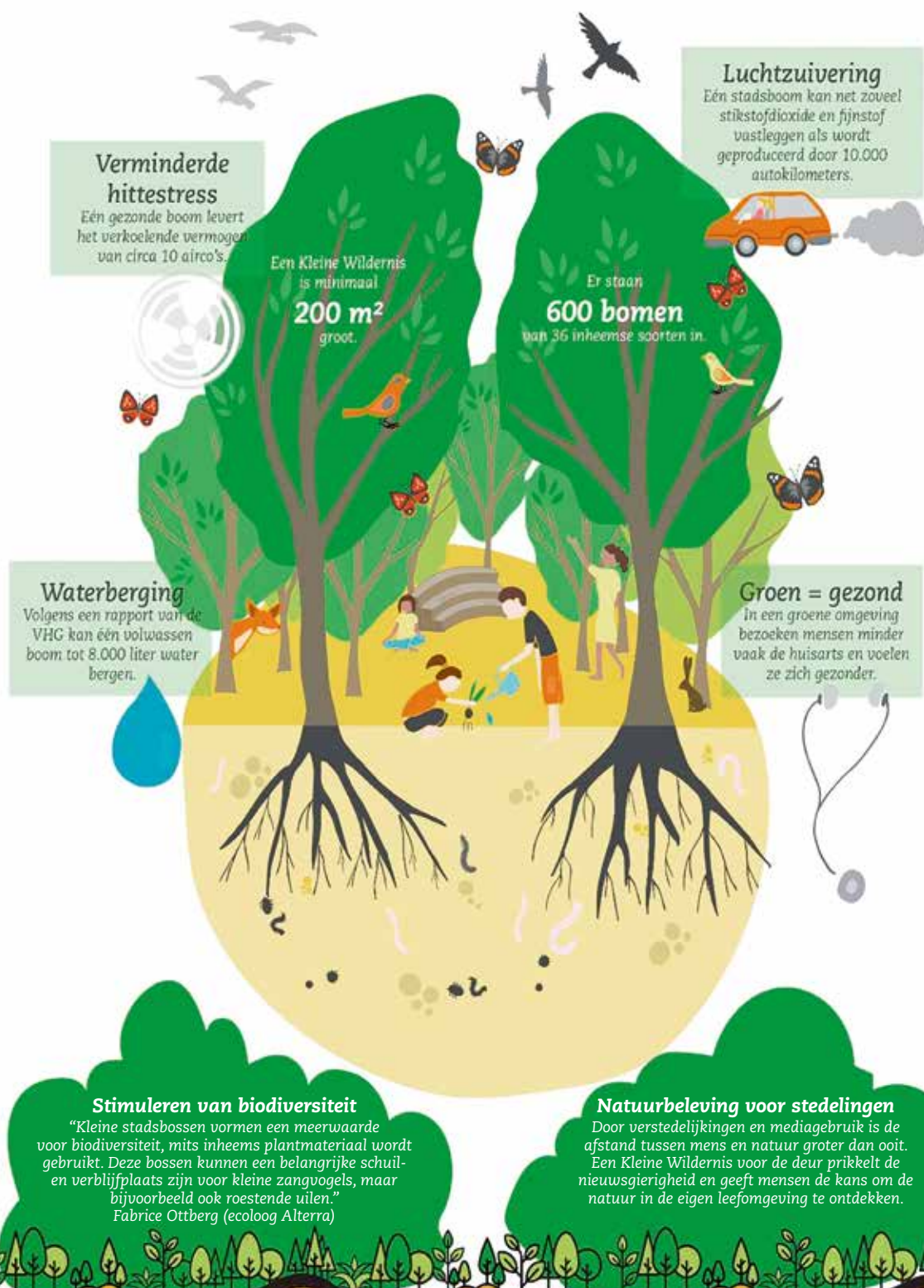
De aanleg van de paddenpoel nabij het tankstation aan de A67 draagt bij aan de realisatie van dit plan. Stichting De Nieuwe Natuur maakt dit herstel mogelijk.

Door ontgraving wordt de oude poel hersteld en krijgt een oppervlakte van ca. 2.000 m² en een maximale diepte van 50 cm. Om de poel te beschermen tegen verontreinigingen vanuit de bermstrook van de A67 komt rondom de poel een zandwal, gemaakt van het bij de ontgraving vrijkomende zand. De zandwal komt te liggen op grond welke de gemeente voor een symbolisch bedrag van 1 euro heeft verkocht aan Stichting De Nieuwe Natuur. Op deze manier draagt de gemeente Heeze-Leende bij de realisatie van het plan.

Tiny Forest, een groene oase bij jou in de buurt!

Ons klimaat verandert en dat merken wij steeds vaker. Het wordt warmer, natter maar tegelijkertijd ook droger. Plant- en diersoorten verdwijnen en ecosystemen raken verstoord. Verbetering van het groen zorgt voor verbetering van de biodiversiteit en klimaatadaptatie. De gemeenteraad heeft daarom het afgelopen jaar de motie 'Meer groen in de wijk' aangenomen. Hieraan wordt de komende jaren invulling gegeven door de kwaliteit van het groen in de dorpskernen te verbeteren.

Een van de projecten waarmee we de kwaliteit van het groen in de dorpskernen verbeteren, is de aanleg van een Tiny Forest. Dit is een dichtbegroeid, inheems bos, qua oppervlakte vergelijkbaar met een tennisbaan. Het bos is niet alleen een prettige plek voor vlinders, vogels, bijen en kleine zoogdieren, maar ook voor mensen. Kinderen leren in het bijbehorende buitenlokaal over de Nederlandse natuur en buurtbewoners ontmoeten elkaar op een prettige en gezonde plek. Tiny Forests worden aangelegd volgens de Miyawaki-methode. Dr. Miyawaki ontwikkelde in de jaren '70 een methode om natuurlijke, inheemse bossen te herstellen. Hij legde ruim 1.700 bossen aan, waarvan 96,7% zich binnen tien jaar tot een veerkrachtig ecosysteem ontwikkelde.

Wat zijn de voordelen van een Tiny Forest?

- Stimuleert biodiversiteit: het bos van 200 m² bestaat uit veel verschillende soorten bomen. Deze bomen trekken weer insecten en vogels aan.
- Het bos brengt natuurbeleving dichterbij. Een Tiny Forest voor de deur prikkelt de nieuwsgierigheid en geeft mensen de kans om de natuur in de eigen leefomgeving te ontdekken en daarover te leren.
- De aanleg van een Tiny Forest is klimaat

adaptief: het vergroot de waterbergingscapaciteit, verbetert de luchtkwaliteit, en gaat hittestress tegen.

- Het Tiny Forest draagt bij aan klimaatmitigatie door de vastlegging van CO₂.
- Het Tiny Forest heeft een positief effect op de gezondheid: meer natuur in de buurt zorgt voor minder stress en stress-gerelateerde klachten.

Dit najaar wordt, in samenwerking met IVN, Kindcentrum de Parel en buurtbewoners, het eerste Tiny Forest in de gemeente Heeze-Leende gerealiseerd in de wijk de Engelse Tuin in Heeze. Onder begeleiding van een hovenier maken de schoolkinderen en de buurt het ontwerp voor het Tiny Forest. Daarna gaan de kinderen en buurtbewoners samen aan de slag om hun Tiny Forest aan te planten. Als het bos eenmaal is geplant, beschermen en verzorgen de kinderen van Kindcentrum de Parel zelf het bos.

Wist je dat: Op een warme zomerdag de bodem van een Tiny Forest wel 20 graden koeler is dan de bodemtemperatuur van de nabijgelegen weg?

Wist je dat: alle Tiny Forests in Nederland bij elkaar al ruim 6 miljoen liter regenwater hebben opgevangen?

Op bezoek bij De Kleine Stroom

Aan de rand van Heeze, tegen natuurgebied Strabrechtse heide, heeft Ton van Rijdsijk een plek gecreëerd om onze natuur weer te gaan voelen, genaamd 'De Kleine Stroom'. De oorspronkelijke bebouwing heeft hij afgebroken en teruggegeven aan de natuur. Het centrum de Kleine Stroom heeft Ton gebouwd met natuurlijke materialen.

Ton van Rijdsijk vertelt over waarom hij De Kleine Stroom heeft opgericht. 'Willem we een toekomst hebben op een duurzame samenleving, dan dienen we ons weer verbonden te voelen met de natuur. Ons net zo verbonden voelen met de rivier en het bos, als we ons verbonden voelen met onze eigen kinderen. En dat is iets wat we niet kunnen bedenken en maken, er is juist rust en volle aandacht voor nodig. Heb je het weleens geprobeerd, een half uurtje zitten en voelen zonder je gedachten te laten overheersen? Lastig hè?

En volgens mij ligt daar nu net de kern van het leven: je verbonden voelen. Weten dat jij een onlosmakelijk deel bent van het grote geheel. Als je zover bent dan kan je veel loslaten, dan hoeft je je niet meer als consument te gedragen, niet meer mee te doen met de mode om er bij te horen en hoeft je geen bucketlist af te werken als bewijs dat je geleefd hebt.

Ik ben De Kleine Stroom gestart vanuit het diepe gevoel dat opnieuw verbinden met je natuur de weg is naar geluk voor iedereen. Ik neem hier ruimte in maar heb een groot deel van de plek teruggegeven aan de natuur. Intussen groeit deze plek uit tot een natuurlijk biotoop waar ik deel van uit mag maken. Ik hoop met deze plek een bijdrage te leveren in het zoeken van verbinding met je natuur. Dat vraagt heel wat loslaten van vastgeroeste denkbeelden met bijbehorende angsten om in harmonie te gaan leven met onszelf, elkaar en de rest van de natuur. Ga jij de uitdaging aan?'

De Kleine Stroom
In verbinding met je natuur

Regenwater in je tuin brengt leven in je tuin!

Wat je niet ziet tijdens een hevige piekbui

Omdat ons weer warmer en droger wordt krijgen we, vanwege de verdamping, steeds meer piekbuien. Deze piekbuien, die steeds heviger worden, veroorzaken grote problemen bij de waterzuivering. Er is niet altijd voldoende capaciteit om tijdens zo'n hevige bui al deze miljoenen liters regenwater te zuiveren.

Vol is nu eenmaal vol en net als bij een regenton moet er dan gebruik van een overstort gemaakt worden. Voor de waterzuivering is deze overstort natuurwater. Dit overtollig ongezuiverde rioolwater

is vervuild met antibiotica, drugresten, chemoresten, vetten en chemicaliën en stroomt via een bergbezinkbassin naar een plas, sloot, rivier of meer. Dat is op zijn zachts gezegd niet best maar het kan tijdens zo'n piekbui helaas niet anders. Dit natuurwater is onderdeel van een voedselketen voor vogels, vissen en heel veel ander leven. Je kunt je wel voorstellen dat dit niet goed is voor het milieu en daarmee onze leefomgeving.

Dat klinkt helemaal niet goed! Kunnen we daar iets aan doen?

Jazeker! Als we met elkaar ervoor zorgen dat er zoveel mogelijk regenwater niet meer naar het riool stroomt.

Dat klinkt weer simpel! Hoe kan ik dat doen?

Zaag de regenpijp door en leid het regenwater naar een plek in de tuin waar het goed kan wegzakken.

Kan mijn tuin deze buien wel aan?

Met alle gemak! Zandgrond is de beste grond om het regenwater af te koppelen.

Wat komt erbij kijken als ik het regenwater wil afkoppelen?

Over het algemeen vraagt het afkoppelen een betrekkelijk eenvoudige handeling. De gemeente biedt elke inwoner een gratis en vrijblijvend adviesgesprek met een afkoppelcoach aan.

Je kunt een afspraak maken met Lanny Olie (0658076183 of lanny.olie@nlgaat.nu). Zij kijkt met jou naar de mogelijkheden en vertelt wat je daarvoor nodig hebt.

Als ik afkoppel moet ik dan een regenton?

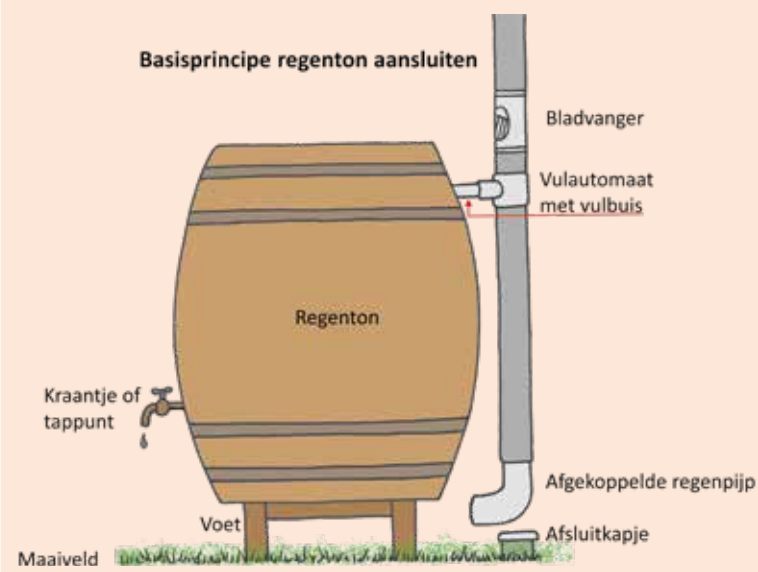
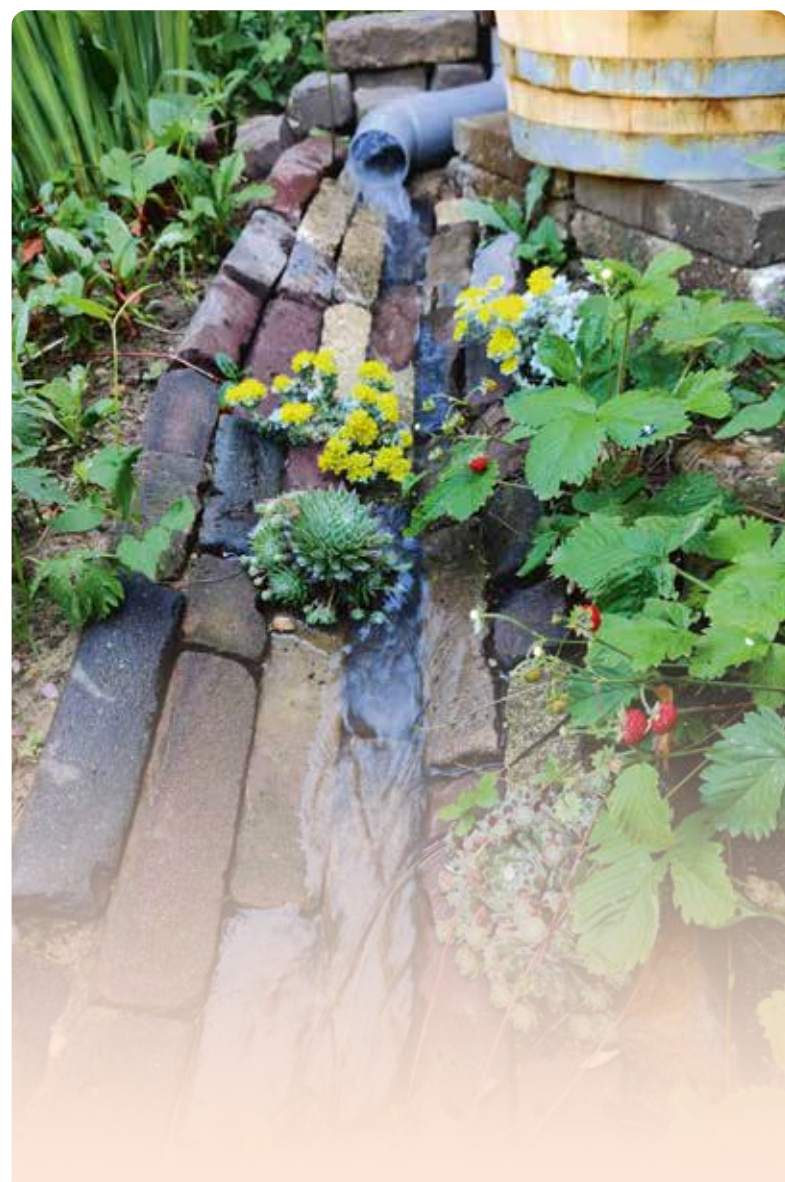
Nee, zeker niet. Een regenton is handig voor de planten in potten en kamerplanten zijn ook gek op het zachte regenwater. Maar als de ton vol is gaat het voor het afkoppelen vooral om het overtollig water. Gemiddeld stroomt er per jaar 22.000 liter regen door een regenpijp, dus een regenton van 100 liter maakt niet zoveel verschil, zelfs al zou je de ton vaak legen.

Ik heb gehoord dat de gemeente een aantrekkelijke subsidie voor het afkoppelen heeft?

Jazeker! Op de website van de gemeente (via 'regenwater' in de zoekbalk) staat alles goed uitgelegd en als je hulp wenst bij de aanvraag kan Lanny je hierbij helpen.

Ik ben helemaal enthousiast!

Mooi, dat is ook de bedoeling! Aan de slag, geniet en vertel het vooral door! Want dat is nog niet gezegd: het is vooral ook heel erg leuk om het afgekoppelde water door je tuin te zien stromen!

Netwerk van laadpalen in gemeente Heeze-Leende

Steeds meer mensen kiezen ervoor om elektrisch te rijden. De gemeente Heeze-Leende laat daarom proactief een netwerk van laadpalen aanleggen. Zodat iedereen met een elektrische auto in de buurt van woning of werk de auto kan opladen.

Hoe werkt een laadpaal?

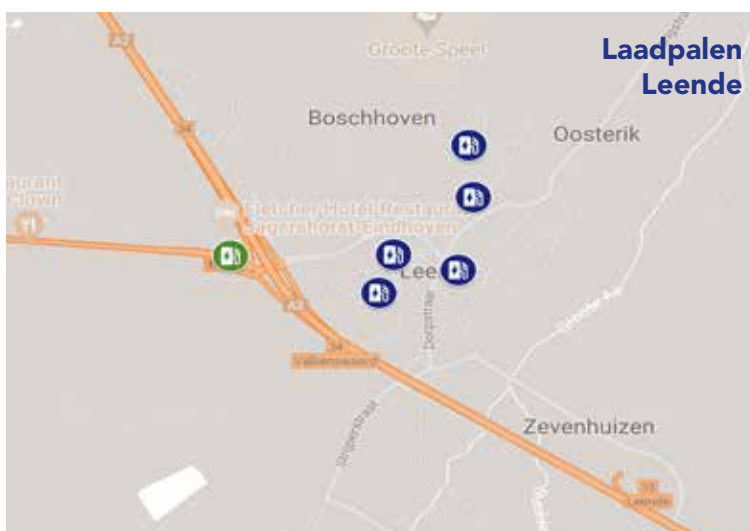
Iedereen met een laadpas kan een openbare laadpaal gebruiken. De kosten voor het abonnement en voor de elektriciteit betaalt u aan de aanbieder. Als de accu geladen is, moet u uw auto verplaatsen naar een 'gewone' parkeerplek. Zo kunnen andere elektrische auto's de laadpaal ook gebruiken. Dit voorkomt 'paalkleven' en een mogelijke bekeuring. Een openbare laadpaal biedt de mogelijkheid om twee auto's tegelijkertijd op te laden. Per laadpaal reserveren we tenminste één parkeerplaats voor het opladen van een elektrische auto.

Vattenfall enige leverancier

In 2020 won Vattenfall de aanbesteding in de provincies Noord-Brabant en Limburg. Dit betekent dat Vattenfall tot en met 2024 als enige partij openbare laadpalen mag plaatsen in de gemeenten die deelnemen aan de aanbesteding, waaronder gemeente Heeze-Leende.

Locaties laadpalen

Op de afbeeldingen vindt je per dorp/kern de locaties waar dit jaar laadpalen worden geplaatst. Deze locaties zijn onherroepelijk vastgesteld in een verkeersbesluit. Een groen icoontje betekent dat de laadpaal er al staat, een blauw icoontje betekent dat de laadpaal nog geplaatst moet worden.

Laadpalen voor elektrisch rijden

Rijdt u (binnenkort) een elektrische auto? Als u op eigen terrein kunt parkeren, dan kunt u daar zelf een oplaadvoorziening laten maken.

Heeft u geen parkeergelegenheid op eigen terrein? Dan kunt u een openbare laadpaal aanvragen. Het is namelijk niet toegestaan om een kabel voor het opladen van uw auto over de stoep of de weg te leggen vanuit uw eigen huis.

U kunt een openbare laadpaal aanvra-

gen bij Vattenfall. Dat is voor u geheel kosteloos. Natuurlijk betaalt u wel voor het laden zelf.

Op <https://www.heeze-leende.nl/laadpalen-elektrisch-rijden-aanvragen> vindt u meer informatie over de voorwaarden voor het aanvragen van een laadpaal in de openbare ruimte.

Maak je eigen compost: Wijkcompostereren in Kloostervelden met Ton de Wit!

Kloostervelden in Sterksel heeft sinds een aantal maanden een wijkcomposthoop. Initiatiefnemer van dit project is Ton de Wit, ervaringsdeskundige op het gebied van composteren en zelf woonachtig op Kloostervelden.

Hoe ben je op het idee gekomen om aan de slag te gaan met composteren?

Ik ben op het idee gekomen om te gaan composteren in onze vorige woning. Met een grote tuin, beschikten we enerzijds over veel groenafval en anderzijds hadden we ook mest nodig. Omdat we ook nog kippen hadden, vonden we het leuk om te proberen al het groenafval zelf te verwerken. We merkten bovendien dat de zelfgemaakte compost enorm vruchtbaar was! Dus we zijn het al jaren gewend om te doen, ook nu we een kleinere tuin hebben zonder kippen. Inmiddels willen we hiermee een bijdrage leveren aan het milieu: het is een milieuvriendelijk en verbeterend product én het scheelt energie omdat we nooit een groenbak hoeven in te leveren.

Hoe zou jij het proces van composteren uitleggen aan buurtgenoten die het niet kennen en wellicht door het idee worden afgeschrikt, om ze te

laten zien dat het juist een aanrader is om mee te doen?

Aan buurtgenoten die het composteren niet kennen werkt het goed als we onze composthoop laten zien. En ruiken, dus dat het niet stinkt. Ze kunnen ook concreet zien hoe groot de hoeveelheid is die er na een jaar overblijft. En wat je er mee kunt doen.

Voor mensen die er tegen op zien om in hun eigen tuin een composthoop te creëren, leggen we met wijkgenoten gezamenlijk een composthoop aan. Hierdoor kan men leren hoe het proces werkt en later in de eigen tuin een hoop aanleggen. Om heel laagdrempelig te beginnen, zeker voor hen die er huiverig voor zijn, zijn we gestart met een pilot in twee straten. En dan alleen voor tuinafval, nog geen groentefafval. Deze pilot duurt een jaar, waarin we ervaring willen opdoen en de wijk laten kennismaken met het zelf composteren. We delen regelmatig in de

wijkkrant onze ervaringen en uiteraard kan iedereen met vragen bij mij terecht.

Welk resultaat wil je bereiken met het wijkcomposteren, zowel op sociaal als duurzaamheidsgebied?

We hopen dat we na de pilot het composteren kunnen uitbreiden en hiermee de afvalstroom voor een deel in de wijk zelf kunnen oplossen. We hopen met de eigen compost de gezondheid van de tuinen en hiermee de natuur te bevorderen. Het doel is om uiteindelijk tot vier composthoven te komen verspreid over de wijk, zodat we in de toekomst alles wat nu in de groenbak gaat in de wijk zelf kunnen composteren. Hiermee zijn veel transporten met de ophaaldienst niet meer nodig. In de eerste jaren zal vooral het in beweging krijgen van de wijkbewoners prioriteit hebben. Niet onbelangrijk denk ik: ik heb veel ervaring met composteren en die wil ik graag overbrengen aan anderen!

Voedselverspilling? Das toch zund!

Afgelopen jaar zijn we als gemeente gestart met de campagne FoodWise, een campagne die erop is gericht om voedselverspilling in de gemeente Heeze-Leende tegen te gaan. De doelstelling vanuit het duurzaamheidsbeleid is om in 2023 voedselverspilling met 50% te hebben verminderd ten opzichte van 2019.

FoodWise

De naam FoodWise zegt het eigenlijk al: het wijzer worden over voedsel en het duurzaam omgaan met ons voedsel. We willen inwoners en ondernemers meer informatie geven, bijvoorbeeld over het scheiden van afval in de keuken. Een voorbeeld hiervan is de E binnen het GFT-E afval. De E staat voor etensresten, dus: gooi deze in de groene bak!

Onze allerkleinste inwoners zijn als eerste aan de slag gegaan om FoodWise te worden. Zo hebben we onder andere op de basisscholen uitleg gegeven over

dit onderwerp en was er een grote smoothie-wedstrijd. Dit jaar nodigen we de horecaondernemers uit om de inwoners van gemeente Heeze-Leende bewust te laten gaan met voedsel.

Houd de website, nieuwsbrief en social media in de gaten voor praktische tips en lekkere recepten waarmee je van voedselrestjes nog een lekkere maaltijd kunt bereiden! Door bewust om te gaan met eten, kunnen wij samen in de gemeente Heeze-Leende al heel veel voedselverspilling voorkomen! Waarom voedsel verspillen als je er zoveel mee kunt? Das toch zund!

FOOD Wise

www.heeze-leende.nl

Repair Café & Mannen van Metaal

Het Repair Café Leende is onderdeel van de Zorgcoöperatie GraagGedaan Leende. Elke eerste zaterdag van de maand is het Repair Café geopend van 09.30 tot 12.00 uur. Je vindt ons in Hobbyclub 't Prutske aan de Lindenlaan 57 in Leende.

Als Repair Café zetten we ons in voor:

- Het terugdringen van de afvalberg ter bescherming van het milieu;
- Het overdragen van reparatie-kennis aan volwassenen en kinderen;
- Het gezamenlijk koffiedrinken tijdens het wachten en repareren
- Het leggen en onderhouden van sociale contacten.

Onze activiteiten

Je kunt bij ons een draagbaar apparaat, fiets, maar ook kleding aanbieden ter reparatie. De vrijwilligers kijken samen met jou of het gerepareerd kan worden. Onder het genot van een kop koffie wacht je de reparatie af of help je mee met repareren. Het kan gebeuren dat de reparateurs adviseren een onderdeel aan te schaffen, of dat reparatie niet mogelijk is. In het laatste geval wordt het apparaat vakkundig uit elkaar gehaald en de verschillende materialen gescheiden gesorteerd door De Mannen van Metaal.

Als extra service kijken de vrijwillige reparateurs in het najaar je rollator na en verhelpen eventuele gebreken. De locatie daarvan wordt zowel voor Heeze als Leende geruime tijd van tevoren bekend gemaakt. Toegang is gratis, maar een vrijwillige bijdrage wordt op prijs gesteld.

Mannen van Metaal

Onze 'Mannen van Metaal' zijn het verlengstuk van het Repair Café Leende. Zoals gezegd recyclen ze de apparatuur die in het Repair Café als niet te repareren wordt beoordeeld. Ook kan iedereen, die een apparaat wil weggooien, dit inleveren in de loods aan de Langstraat 2d in Leende. De Mannen van Metaal komen elke tweede en vierde woensdag van de maand tussen 9.30 en 12.00 uur bij elkaar op dit adres.

De Mannen van Metaal zetten zich in voor:

- Het terugdringen van de afvalberg ter bescherming van het milieu;

- Het verzamelen van bruikbare onderdelen, zoals luidsprekers, microfoons, ventilatoren en deze waar mogelijk hergebruiken;
- Het scheiden en hergebruiken van kostbare materialen zoals licht metaal, ijzer, koper, elektriciteitskabels en printplaten, door ze in te leveren bij gespecialiseerde bedrijven;
- Apparaten ontdoen van batterijen en accu's en deze apart in te leveren;
- Kunststof te laten vermalen.

Meer informatie

Ben je nieuwsgierig geworden? Kijk dan voor meer informatie op <https://www.zcgraaggedaanleende.nl/activiteiten>.

Leven zonder afval? Dat kan!

Stel je eens voor: geen onnodige verpakkingen meer en nooit meer wegwerpplastic gebruiken, dat voelt toch een stuk beter? Een leven zonder afval klinkt mooi, maar hoe pak je dat aan zonder in te leveren op dingen die het leven leuk maken?

Zero Waste Nederland helpt je op weg met allerlei tips & tricks. De Zero Waste raamsticker geeft bijvoorbeeld aan waar je terecht kunt met herbruikbare zakken, bakjes en bekertjes om deze in de winkel te vullen met onverpakte producten.

In gemeente Heeze-Leende zijn de Winkel van Boer Arie en Coop St. Jan de eerste winkeliers die de Zero Waste raamsticker hebben geplakt.

Wil je meer tips & tricks over een leven zonder afval? Kijk dan op <https://zerowastenederland.nl/>.

Zet jij je als ondernemer in gemeente Heeze-Leende ook in voor afvalvermindering en heb je interesse in de Zero Waste raamsticker? Kijk dan op <https://www.heeze-leende.nl/zero-waste> voor meer informatie.

Herenboeren De Groote Heide: Gezond, lekker en betaalbaar eten

Herenboeren staan voor gezond, lekker en betaalbaar eten van eigen boerderij in harmonie met de natuur. Dit concept stelt het welzijn van de dieren en de bodem centraal en creëert een toenemende biodiversiteit, sociale winst en blijde dieren die alle ruimte hebben.

Samen duurzaam voedsel verbouwen
Een coöperatie van maximaal 500 'monden' heeft samen een boer (of twee) in dienst die het eten produceert dat de leden willen eten. Denk daarbij aan groenten, fruit, aardappelen, eieren en vlees. Vanzelfsprekend eten de Herenboeren met de seizoenen mee en is de oogst weersafhankelijk. Kortom, een bijzondere en eigentijdse vorm van duurzaam in je eten voorzien.

Prachtige locatie op Landgoed de Baronie van Cranendonck
Tussen Soerendonck en Maarheeze ligt Landgoed de Baronie van Cranendonck. Dit landgoed concentreert zich rondom de resten van het oude kasteel Cranendonck. Herenboeren de Groote Heide produceert hier voedsel voor haar leden. Het varkensvlees is op dit moment afkomstig van Boer Arie en het rundvlees van Limousinbedrijf Van Lievenooogen.

De bereikbaarheid van deze prachtige

locatie is optimaal. Slechts 5-10 autominuten of 15-40 minuten op de fiets vanuit de dorpen in gemeente Heeze-Leende: Heeze, Leende, Leenderstrijp of Sterksel. Bovendien is een bezoek te combineren met een wandeling in de omgeving of een kopje koffie bij een (toekomstig) horcapunt.

Rondleidingen
Meer weten? Kijk op <https://degrooteheide.herenboeren.nl> of laat je inspireren tijdens één van de rondleidingen op Landgoed de Baronie van Cranendonck. Direct lid worden kan ook, meld je online aan of vraag om een inschrijfformulier bij de rondleiding.

HERENBOEREN
SAMEN DUURZAAM VOEDSEL PRODUCEREN
DE GROOTE HEIDE

Verbeter de wereld, begin bij... je vork?

Een vork lijkt zo'n simpel stuk metaal, maar het is zoveel meer. Om als individu iets te doen voor het klimaat, is minderen met vlees één van de meest effectieve stappen om te zetten. Zouden we in Nederland allemaal 1 dag in de week geen vlees eten, dan zou dat even veel milieuwinst opleveren als het schrappen van 1 miljoen auto's.

Minder vlees dus. Hoe doe je dat? Om het makkelijk én leuk te maken ontwikkelde ProVeg Nederland, een stichting die zich inzet voor verduurzaming van het voedselsysteem, de Veggie Challenge. Het is heel eenvoudig. Installeer de app, ontdek honderden heerlijke recepten, krijg inzicht in hoeveel je precies bespaart, en verdien leuke beloningen.

In gemeente Heeze-Leende zijn we met ruim 16.000 mensen. Als al 10 procent van ons zich inschrijft voor de Veggie Challenge, dan is de positieve impact enorm en besparen we samen:

- 3.200 dierenlevens
- 46 miljoen liter water (Dat staat gelijk aan 744.000 keer douchen)

- 30.400 KG CO₂ (Dat is wat je zou uitstoten als je 29.000 keer met de auto op en neer van Leende naar Heeze zou rijden)
- 86.400 m² landbouwgrond (Dat staat gelijk aan 20 keer het oppervlak van kasteel Heeze)

'Gi-ga-groen' is het thema van Kinderboekenweek en Kunstsmullen-scholenproject

'Gi-ga-groen' is dit jaar het thema van de Kinderboekenweek 2022 én van het Kunstsmullen-scholenproject. Natuurlijk staat de natuur bij zo'n thema vol in de schijnwerpers. Voor de kunstwerken die de basisschoolleerlingen maken voor de Kunstsmullen-kunstwandelroute bij Kapellerput geldt dat de scholen gaan werken met zoveel mogelijk natuurlijk materiaal. Dat is niet altijd makkelijk. Veel materiaal is immers niet biologisch afbreekbaar. Of wordt niet duurzaam geproduceerd. Dat geldt ook voor knutselmateriaal.

KUNST SMULLEN

Voor de hand liggen materialen zoals glitters, oogjes, loombandjes en andere versiersels voor knutselwerkjes, die er vaak wél heel leuk uitzien. Maar milieuvriendelijk zijn ze niet! Maar ook in lijm en verf zitten grondstoffen die niet goed zijn voor de natuur. Dit jaar is een uitgelezen kans om daar samen met de leerlingen eens echt bij stil te staan.

Gelukkig is er ook materiaal dat wél vriendelijk is voor de natuur en waarmee je de mooiste dingen kan maken. Om de scholen een eindje op weg te helpen, zijn er speciale workshops over duurzaam materiaalgebruik in kunstwerken. Ook IVN Heeze-Leende helpt hierbij. Voordat de scholen aan de slag gaan met hún kunstwerk voor Kunstsmullen is er een aftrap met een korte dansvoorstelling in 't Perron. Deze voorstelling is gemaakt door RICK (Regionaal Instituut Cultuur en Kunsteducatie) en speelt in op het thema kunst en duurzaamheid.

Kunstsmullen is van 15 tot en met 30 oktober. Kijk op www.kunstsmullen.nl voor meer informatie. Tijdens Kunstsmullen besteedt de gemeente ook aandacht aan zwerfafval en de Operatie Steenbreek.

Veggie Challenge Heeze-Leende

Wil je leren om écht lekker vega of vegan te koken? Op 1 oktober starten we met zoveel mogelijk inwoners in gemeente Heeze-Leende met de Veggie Challenge. Dat doen we met een app, gratis ondersteuning, honderden fijne recepten en statistieken over onze gezamenlijke impact.

Help je mee om van Heeze-Leende een duurzamere gemeente te maken?

Schrijf je gratis in op: veggiechallenge.nl/kkge of scan de QR-code.

Wilt u op de hoogte blijven van al het nieuws rondom duurzaamheid, meld je aan voor onze nieuwsbrief!

Kijk voor meer informatie op: www.heeze-leende.nl/nieuwsbrief

